

ISSN: 2651-2742

2021- Cilt: 4 Sayı: 2

Sayfa: 68-82.

Dergi Web Sitesi: <http://sita.cumhuriyet.edu.tr/tr/>

Gönderilme Tarihi: 17.08.2021

Düzeltilme Tarihi: 17.09.2021

Kabul Tarihi: 29.09.2021

Araştırma Makalesi (Research Article)

ORMAN KÖYLÜSÜNÜN KIRSAL TURİZM ALGILAMALARINA YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA: ANAMUR KÜKÜR KÖYLERİ ÖRNEĞİ

A Qualitative Research on Communication and Rural Tourism Perceptions of Forest Villages: The Case of Anamur Kükür Villages

Barış ALTUNTAŞ*

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Murat SAĞLAM

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu

Öz

Araştırmanın amacı kırsal turizmin gelişmesi için bir farkındalık oluşturmak ve orman köylüsünün iletişim ve kırsal turizm algılarını değerlendirmektir. Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni yapılarak, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi uygulanmıştır. Katılımcılar kırsal turizm kavramını turizm, kültür, doğa ve ekonomi; Kükür Köylerinde ön plana çıkan yöresel ürünleri nar, pekmez, üzüm, incir ve dokumacılık; Kükür Köylerinde kırsal turizmin gelişmesi için reklamının yapılması, altyapı çözümü, etkinliklerin yapılması ve ekonomi gibi sorunların iyileştirilmesi; Kükür Köylerinde kırsal turizmin gelişmesinde güçlü özelliklerini ise ormanlık alana sahip olması, temiz havasının ve doğasının olması, turizm potansiyelinin yüksek olması, yaylalar ile hayvancılık faaliyetlerine sahip olması şeklinde belirtmektedirler. Araştırma sonuçlarına göre orman köylüsünün Kükür Köylerinde halkla ilişkiler uygulamalarıyla birlikte kırsal turizm faaliyetlerinin uygulanabilirliğine yönelik algılarının olumlu olduğu; toplumda yeralan diğer kesimlerin de halkla ilişkiler faaliyetleriyle birlikte kırsal turizm algısını ileride yapılacak araştırmalar için temel oluşturmasına, kırsal turizm bilincin arttırılabilmesinin sağlanması önerilmektedir. Araştırma Anamur ilçesinde yer alan ve Orman Köyü statüsüne sahip Kükür Köylerinde yaşayan vatandaşlara uygulanmıştır. Araştırma, orman köylüsünün kırsal turizm algısının belirlenmesi açısından ilk nitel çalışma özelliği taşımaktadır. Orman köylüsünün kırsal turizm algılamaları bu alandaki sektör uygulayıcılarına yol gösterecektir.

Anahtar Kelimeler: Orman Köylüsü, Kırsal turizm, Anamur, Kükür Köyleri

* Sorumlu Yazar: altuntasbaris@gmail.com

Önerilen Atıf: Altuntaş B. ve Sağlam M. (2021). Orman Köylüsünün Kırsal Turizm Algılamalarına Yönelik Nitel Bir Araştırma: Anamur Kükür Köyleri Örneği, Sivas İnterdisipliner Turizm Araştırmaları Dergisi, 4(2), 68-82.

ABSTRACT

The research aims to create awareness for the development of tourism and evaluate the forest villagers' tourism perceptions in the video. As a research method, phenomenology pattern from qualitative research designs was used, and an easily accessible sampling method, one of the purposeful sampling methods, was applied. Participants lecture the concept of tourism, culture, nature, and economy; The local products that come to the fore in Kükür Villages are pomegranate, molasses, grape, fig, and weaving; Advertising for the development of tourism in village, infrastructure solution, planning and improvement of problems such as economy; In the development of tourism in the village of Kükür, they state that it has a forest area, has clean, air and nature, has high tourism potential, has plateaus and animal husbandry activities. According to the research results, the opinions of forest villagers about the applicability of tourism in Kükür Villages are positive; It is suggested to estimate the increase of target tourism awareness by measuring the educational tourism perception of other segments of the society with future evaluations. The research was applied to people living in Kükür Villages, which are located in Anamur district and have forest village status. The research is the first qualitative study characteristic of the complicated reason for the forest villagers' perception of tourism. The forest villagers' thinking of grinding tourism will guide the industry practitioners in this field.

Key words: Forest Villager, Rural tourism, Anamur, Kükür Villages

1. GİRİŞ

19. YY'ın ilk yıllarında Oxford Üniversitesi tarafından yayımlanan İngilizce Sözlüğünde Turizm kelimesi ilk defa geçmektedir. Ancak kavram olarak turizmin daha eskilere dayandığı Antik Yunan ve Roma Uygarlıklarına kadar geçmişe sahip olduğu bilinmektedir. Antik çağlardaki Antik Yunan ve Roma Uygarlıkların vatandaşlarının Bu uygarlıkların ekonomik açıdan güçlü vatandaşları termal kaplıcalar ile Avrupa ve Akdeniz bölgesinin egzotik yerlerine tatil maksadıyla gitmişlerdir (Uslu, Sancar, Akay ve Kutukız, 2015).

Dünya Turizm Örgütü (WTO) resmi sayfasında turizm: "sürekli kalışa dönüşmemek ve gelir getirici hiçbir uğraşta bulunmamak şartı ile bireylerin geçici süre konaklamalarından doğan olay ve ilişkilerin tümüdür"(www.unwto.org) şeklinde tanımlanmaktadır. O halde turizm faaliyeti sırasında; ziyaret edilen destinasyonda sürekli ikamet etmemekle birlikte, kar getirici iş ve işlemlerde de bulunmamak gerekmektedir.

Günümüzde ise sanayileşme ve kentleşmenin artmasıyla büyüyen ve sürekli gelişen şehirlerde yaşamak zorunda olan insanların tatil ihtiyaçları artmakta ve rahat bir nefes almak ve kendini yenileme maksadıyla kısa, orta ya da uzun süreli tatillere ihtiyaç duymaktadırlar. İşte bu durumun bir sonucu olarak insanların karşısına çeşitli turizm alternatifleri çıkmaktadır.

Artan globalleşme ile birlikte ekonomik durumuna göre insanlar tatil ihtiyaçlarını gidermekte ve dünyanın bir tarafından diğer tarafına seyahatler düzenleyebilmektedir. Bu husus başta belirttiğimiz turizm kavramının önemini arttırarak gelişmesine ve ülke ekonomileri açısından önemli bir girdi olarak yer tutmasını sağlamaktadır.

Gelişen ve büyüyen turizm havuzu içerisinde kırsal turizm bir alternatif olarak ortaya çıkmıştır. Olumlu yönde gelişen yaşam koşulları, yükselen ekonomik gelir, organik beslenme,

tabiata ve tabiat hayatına ilginin artması gibi nedenlerden dolayı kırsal turizm önemini giderek arttırmaya başlamıştır (Koroğlu ve Koroğlu, 2006).

Araştırmada orman köylüsünün kırsal turizm algıları incelenmektedir. Günümüzde orman köylüsünün değişen sosyo-ekonomik görünümünün sonucunda farklılaşan yaşam koşullarına alternatif katkılar sunabilecek kırsal turizm konusundaki algılarını ölçerek, gelecekte orman statüsünde yer alan yerleşim birimlerinin gelişmesinde kırsal turizm açısından algılarını orman köylüsünün niteliği konusunda bizlerin fikir sahibi olmasını sağlayacaktır. Böylece kırsal turizm algılarının bizlere gelecekte bu konuda ne gibi değişiklikler yapılabileceğinin tartışma olanağı sağlayabilecektir.

Araştırmanın amacı kırsal turizmin gelişmesi için bir farkındalık oluşturmak ve orman köylüsünün kırsal turizm algılarını değerlendirmektir. Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni yapılarak, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabılır örnekleme yöntemi uygulanmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. 1.1. Kırsal Turizm Kavramı

Kırsal alanların sosyo-ekonomik düzeyinin gelişmesinde önemli bir rol üstlenen kırsal turizm Avrupa Birliği tarafından: "Tatillerini kırsal alanda, kırsal mirası görerek ve kırsal yaşam tarzından hoşlanan insanların arzusu" olarak tanımlanmakta ve alternatif turizmin önemli bir türü olarak gösterilmektedir (European Commission, 2003).

Büyüyen bir alan olan kırsal turizmde hizmet çeşitlendirilmesinin yapılması günümüzde kırsal bölgeler için bir gelişim stratejisi olarak görülmektedir. Yaşam tarzında meydana gelen değişimlerle birlikte ekonomik seviyenin artması sonucu insanların kırsal yerleşim bölgelerine daha rahat ulaşım imkânına kavuşması bu pazarın gelişmesine ve öneminin bir kat daha artmasını sağlamaktadır (Ayaz, Yeşil-taş ve Türkmen, 2012:104).

Kırsal turizm tipik olarak küçük ölçekli, iyi yönetilen, eğitici ve sıklıkla üst seviye pazar olarak tanımlanır (Roberts, Mitchell ve Hall 2003). Kırsal turizm sadece yerel sakinlere iş fırsatları sunmakla kalmamakta, aynı zamanda yerel yaşam kalitesini de arttırmaktadır (Doganer, S., 2014:145).

Kırsal çevre, pek çok ziyaretçi için vazgeçilmez bir gerekliliktir, çünkü kırsal turizm sonuçta günlük kentsel ve banliyö yaşamından bir kaçış biçimidir. Kırsal yaşam, kentsel alandan ve modern kentsel toplumdaki eksik olan tüm nitelikleri temsil etmektedir (Bramwell, 1994).

Turizm literatürü çoğu zaman turistlerin orijinallik arayışını vurgulamaktadır; bu, modern turistlerin bozulmamış doğası, manzaraları ve yöresel kültürleri ayrı bir bölgesel veya yerel karakterde aradığı anlamına gelir (Midtgard, 2003).

Long ve Lane (2000), homojenleştirilmiş küreselcilik karşısında ve giderek kişisel ve güvenli olmayan kentsel ortamlar karşısında, kırsal turizmin çoğu zaman kişisel temas, bireysellik, özgünlük ve miras için artan talepleri karşılayabileceği şeklinde algılandığını belirtmiştir. Artan eğitim seviyelerini, sağlık bilincini ve erişilebilir yüksek performanslı dış mekan ekipmanlarının gelişimini yansıtır (Altun, Beyhan ve Esengil 2007).

Kırsal turizm, eğlenmek, eğitim almak veya "yer" faaliyetlerine aktif katılım amacıyla bir çalışma çiftliğini veya herhangi bir tarım tesisini ziyaret etmeyi içerir. Özel ilgi konusu doğa tatilleri ve ekoturizm, yürüyüş, tırmanma ve binicilik tatilleri, macera, spor ve sağlık turizmi,

avlanma ve olta balıkçılığı, eğitim seyahatleri, sanat ve miras turizmi diğer kırsal turizm aktiviteleridir (Irshad 2010).

Ayaz vd. (2012: 54)' ne göre kırsal turizmin istihdam oluşturma, doğal güzelliklerin korunması, iş çeşitliliği meydana getirme, çoklu aktivite oluşturma, kırsal sanat ve zanaatları koruma, tarihi yapıları koruma, kadınların rolünü artırma ile turizm dışındaki işletmelere, çiftliklere, kırsaldaki küçük yerleşimlere, kültürel ihtiyacın karşılanmasına, ormancılığa ve altyapı ile üstyapıya destek olma gibi olumlu tarafları bulunmaktadır.

Kırsal turizmin olumlu yanlarının yanı sıra olumsuz yönleri de elbette bulunmaktadır. Bunlar arasında çevre ile sosyo-kültürel tehdit, konut sorunu, dışarıdan gelen girişimciler, planlama ve denetim eksikliği, halkın katılımı ve ortaklık yetersizliği ile trafik sıkışıklığı yer almaktadır.

Kırsal turizme katılan bireylere ise genel olarak kırsal turist denilebilir. Kırsal turistlerin, kırsal alanlar ile ilgili motivasyon faktörleri aşağıda Tablo-1' de sıralanmıştır:

Tablo:1. Kırsal Turistlerin Kırsal Alanlar İle İlgili Motivasyon Faktörleri

Rahatlama	Dinlenme, yoğun iş yaşamından kaçış, günlük stresten uzaklaşma
Sosyalleşme	Yeni insanlarla tanışma, benzer ilgi alanlarına sahip insanlarla tanışma
Öğrenme	Yeni yerler keşfetmek, yeni şeyler öğrenmek, bilgiyi arttırmak
Ailenin bir arada olması	Aile içinde güçlü bağ oluşturmak, çocuklara geleneksel kültürü tanıtmak
Yenilik	Yalnızlığı yaşamak, Lüksün tadını çıkarmak,
Heyecan	Heyecan verici şeyler yapmak, Aşırı heyecan yaşamak, Eğlenmek ve eğlendirilmek

Kaynak: Ayaz v.d, 2012: 354.

2.2. Anamur İlçesi

Anamur İlçesi Mersin' in en batısında yer alıp, Mersin' e 230 km, Antalya' ya 265 km, Karaman' a 230 km ve Kıbrıs' a 76 km uzaklığındadır. 1241 km²'lik bir alana sahip olan Anamur' dan Orta Toros Dağlarının Akdeniz' e inen kolları geçmektedir. Bu nedenle engebeli bir arazi yapısına sahiptir (mersinkulturturizm.gov.tr).

Sahip olduğu demografik yapısı ve geçmişte Roma, Bizans, Selçuklu ile Osmanlı gibi büyük imparatorlukların hâkimiyet alanında yer almış olması gibi özellikleriyle Anamur, günümüzde tarihsel ve kültürel zenginlik bakımından büyük bir turizm potansiyeline, özellikle de alternatif turizm potansiyeline sahip olmaktadır. Anamur' da gerçekleştirilebilecek turistik faaliyetler aşağıda Tablo-2' de gösterilmektedir.

Tablo:2. Anamur’ da Gerçekleştirilebilecek Turistik Faaliyetler

Alternatif Turizm Türleri	Faaliyet Türü	Açıklama
Sportif Faaliyet Odaklı	Akarsu Sporları	Dragon Çayı ve Anamur Çayı
	Av Turizmi	Yaban domuzu, yaban keçisi, yaban tavşanı ve keklük v.b.
	Sportif Dağcılık	Abanoz ve Kaş yaylaları, Hiking, Trekking ve Bouldering
	Futbol Turizmi	Anamur sahip olduğu subtropikal iklim sebebiyle özellikle kış aylarının ılıman geçmesi takımların kamp programları açısından elverişli bir ortam sunar
	Golf Turizmi	Elverişli iklim sebebiyle yapılacak yeni yatırımlarla golf turizmi kazandırılabilir
	Hava Sporları Turizmi	Azıtepe ve Anamur Ören Antik Kent Eski Radar yamaç paraşütü atlama noktaları
	Su altı Dalış Turizmi	Sualtı mağaraları, akdeniz fokları ve caretta caretta kaplumbağaları, uçak batığı
	Sportif Mağara Turizmi	Türkiye’nin en derin mağarası Çukurpınar Düdeni, Peynirlikönü Düdeni
Doğa İle İlişkili	Yayla Turizmi	Abanoz, Akpınar, Kaş yaylası, Sığırlık Yaylası, Köklüce Yaylası, Çukur Pınar Yaylası, Yellice Yaylası
	Botanik Turizmi	Anamur’ a özgü endemik türler
	Çiftlik Turizmi	TaTuTa Çiftlikleri için elverişlidir
	Kuş Gözlemciliği Turizmi	Göksu deltası paralelinde ve Kıbrıs güzergâhında yer alması açısından elverişlidir.
	Mağara Turizmi	Köşekbükü Mağarası
	Kamp-Karavan Turizmi	Anamur coğrafyası doğa ve deniz ile içiçe olduğundan kamp-karavan turizmine elverişlidir
	Macera Turizmi	Balon turu, Bungee Jumping, Dağ bisikleti, Rüzgâr Sörfü v.b.
Bireysel Gelişim Odaklı	Gençlik Turizmi	Kamp ve yayların varlığı ve geliştirilmesiyle festivaller düzenlenebilir
	Kongre Turizmi	Mevcut olan otel işletmeleri ve yeni yatırımlarla kongre turizmi kazandırılabilir
Kültürel Temelli	Kültür Turizmi	Mamure Kalesi, Mamure Hamamı, Anemurium Antik Kenti, Alaaddin Camii, Ala Köprü, Tol Kervansaray, Akarca Hanı, Kızıl Kilise, Otak Şapeli, Çoban Kalesi, Şıhardıcı v.b.
	Dark (Karanlık) Turizmi	Titiopolis Antik Kenti ve Nekropolü, Demirogluk Nekropolü, Köristanlık, Arap Çukuru ve Kandacık Nekropolü

	Etkinlik Turizmi	Ilıman iklim nedeniyle özellikle ilkbahar ve sonbahar turizme uygun tarihlerdir
	Gastronomi Turizmi	Tescilli Anamur muzunu ve yörük kültürüne sahip zengin mutfağı olan Anamur' un diğer yöresel yemeklerinin de tescil edilmesiyle bu turizm türü geliştirilebilir

Kaynak: Akdağ, 2018: 65-75.

2.2. Anamur Kükür Köyleri

Kükürlüler "konar, göçer Türkmen Yörüklerindedir. Anamur'da kendi adlarında bir yöre, köy ve cemaat adı bulunmaktadır" (Mert, G.,1991).

Halk arasında ve İller İdaresi Genel Müdürlüğü kayıtlarında Yukarı Kükür Mahallesi olarak bilinen Kükür Mahallesinin adı; Anamur Belediye Meclisinin 05.11.2019 tarih ve 44799459-92 nolu kararıyla Yukarı Kükür olarak değiştirilmiştir (anamur.bel.tr).

Kükür Köyleri Anamur'un kuzeyinde Anamur'a 20 ila 40 km. uzaklıktadır. Dağlık bir alana yerleşmiş olan Kükür Köyleri, komşularından dağ sıraları ile ayrılmaktadır. Güneyinde Sarıdana, Çataloluk ve Malaklar mahalleleri, doğusunda Karalarbahşiş, Güneybahşiş ve Çaltıbüğü mahalleleri, batısında Güngören ve Çamlıpınar mahalleleri ile kuzeyinde Kılıç mahallesi ile Sığırlık, Köklüce, Çukur Pınar ve Yellice Yaylası yer almaktadır. Aşağı ve Yukarı olarak ikiye ayrılmış olan Kükür Köylerinin rakımı da 400 ile 800 metre arasındadır (Sofu, H. 2013).

Kükür Köyleri, Anamur Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı orman köyü statüsünde yer almakta olup 9178 hektar alana sahiptir (mersinobm.ogm.gov.tr). Köylerin 2019 yılı itibariyle nüfusu; Aşağı Kükür 136, Yukarı Kükür ise 166 kişi olmak üzere toplam 302 kişidir (biruni.tuik.gov.tr).

3. AMAÇ VE YÖNTEM

3.2. Araştırmanın Amacı ve Araştırma Soruları

Araştırmanın amacı kırsal turizmin gelişmesi için bir farkındalık oluşturmak ve orman köylüsünün kırsal turizm algılarını değerlendirmektir. Araştırma soruları;

- 1.Orman köylüsü kırsal turizm kavramını nasıl algılamaktadır?
2. Anamur Kükür Köylerinde kırsal turizmin uygulanabilirliği ve potansiyeli nelerdir?

3.2. Yöntem

Bu çalışmada, araştırılan konuyla ilgili okuyucuya betimsel ve gerçekçi bir resim sunmak amacıyla nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Creswell' e (2007) göre olgu bilim deseni ile bireylerin bir olguya ilişkin deneyimleri ve algıları ortaya çıkartılarak, bu sayede altında yatan ortak anlamlarının keşfedilmesi sağlanabilmektedir.

3.3. Araştırma Grubu

Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi uygulanmıştır. Bu örnekleme yöntemi araştırmaya hızlı bir ivme kazandırır. Çünkü kolay

ulaşılabilir örnekleme ile araştırmacı kendisine yakın ve ulaşılması nispeten daha kolay olan bir durumu seçer (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Araştırmaya Kükür Köylülerinden çeşitli meslek gruplarından 13 kadın ve 14 erkek olmak üzere toplam 27 vatandaş katılmıştır. Katılımcıların hepsinin Kükür Köylerinde en az bir ikameti bulunmaktadır. Ayrıca katılımcıların bir kısmının en az hafta sonları ya da belirli gün ve haftalarda çeşitli sebeplerle (tarım ve orman vb.) köylerine gidip, bağını sürekli canlı tutmaya çalışan köylülerden oluştuğu da kendileri tarafından ifade edilmektedir. Görüşmeler 11-20 Eylül 2020 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya konu olan sorulara görüşme formunda verilen cevapların tekrarlanmaya başlaması sonucu görüşmeler sonlandırılmıştır. Araştırma grubunda yer alan vatandaşların demografik özellikleri Tablo 3'te verilmektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Eğitim	Meslek
Katılımcı 1	35	Erkek	Yüksek Lisans	Memur
Katılımcı 2	42	Kadın	Önlisans	Memur
Katılımcı 3	27	Kadın	Lisans	Kargo personeli
Katılımcı 4	70	Erkek	İlköğretim	Emekli
Katılımcı 5	46	Erkek	İlköğretim	İşçi
Katılımcı 6	61	Erkek	Yüksekokul	Öğretmen
Katılımcı 7	43	Erkek	Lisans	Memur
Katılımcı 8	67	Erkek	Lisans	Emekli Öğretmen
Katılımcı 9	36	Erkek	Ortaöğretim	Serbest Meslek
Katılımcı 10	36	Kadın	Önlisans	Ev Hanımı
Katılımcı 11	64	Kadın	Ortaöğretim	Ebe-Hemşire
Katılımcı 12	35	Kadın	Doktora	Akademisyen
Katılımcı 13	62	Erkek	Lisans	Öğretmen
Katılımcı 14	49	Kadın	Lisans	Ev Hanımı
Katılımcı 15	35	Erkek	Lisans	Memur
Katılımcı 16	38	Erkek	Lisans	Öğretmen
Katılımcı 17	39	Kadın	İlköğretim	Çiftçi
Katılımcı 18	49	Kadın	Ortaöğretim	Çiftçi
Katılımcı 19	55	Kadın	Ortaöğretim	Ev Hanımı
Katılımcı 20	50	Kadın	Lisans	Ebe-Hemşire
Katılımcı 21	55	Kadın	Lisans	Doktor
Katılımcı 22	83	Erkek	İlköğretim	Terzi
Katılımcı 23	20	Erkek	Ortaöğretim	Öğrenci
Katılımcı 24	32	Kadın	Ortaöğretim	Memur
Katılımcı 25	26	Kadın	Lisans	Memur
Katılımcı 26	58	Erkek	Ortaöğretim	Çiftçi
Katılımcı 27	48	Erkek	Lisans	Öğretmen

Araştırmaya katılan katılımcıların 14'ü erkek iken 13'ü kadındır. Katılımcılar 20-83 yaş aralığını oluşturmaktadırlar. Katılımcılar 11 tane lisans, 7 tane ortaöğretim, 4 tane ilköğretim, 2 tane önlisans ve geriye kalanlar ise yüksekokul, yüksek lisans ve doktora eğitim durumlarını oluşturmaktadır. Katılımcılar 6 tane memur, 4 tane öğretmen, 3 tane çiftçi, 3 tane ev hanımı, 2

tane ebe-hemşire 2 tane emekli, geriye kalanlar doktor, akademisyen, öğrenci, serbest meslek, terzi, kargo personeli ve işçi meslek gruplarını oluşturmaktadırlar.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmacılar tarafından geliştirilen veri toplama aracı, form biçiminde kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2006) göre yarı yapılandırılmış görüşme formu görüşme anında ayrıntılandırılacak soru ya da konular listesini meydana getirmektedir. Bu şekilde gerçekleştirilecek görüşmeyle ilgili konu detaylandırılıp, yeni fikirlerin oluşmasına ortam oluşturulabilmektedir (Merriam, 2013: 88). Yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmadan önce "kırsal turizm" konusunda literatür incelenmiştir. Araştırmada katılımcıların kırsal turizm algısını ve Anamur Kükür Köylerinde kırsal turizmin uygulanabilirliği ve potansiyelini belirlemek için 4 görüşme sorusu belirlenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda oluşturulan 4 görüşme sorusu, ilgili alanda uzman akademisyenler tarafından incelenip küçük birkaç düzeltme ile hazırlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm köylülerin demografik özelliklerini ölçerken, ikinci bölümde 4 görüşme sorusu bulunmaktadır.

Görüşme soruları şu şekildedir;

1. Kırsal turizmin sizin için anlamı nedir?
2. Köyünüze özgü yöresel ürünler nelerdir?
3. Köyünüzde kırsal turizmin gelişmesi için neler yapılmalıdır?
4. Köyünüzün kırsal turizmin gelişmesinde en güçlü özellikleri nelerdir?

3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Çalışmada içerik analizi kullanılmıştır. Given' e (2008) göre içerik analizi yöntemi, geniş bir metne dayalı veriyi tanımlamak amacıyla anlam çıkarmaya çalışılan analitik bir yöntemdir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara köylüler tarafından verilen cevaplar sırayla incelenerek, araştırmacılar tarafından bilgisayar ortamında yazıya dönüştürülmüştür. Dönüştürülen bilgisayar ortamındaki yazılar kodlanarak birbirleri ile bağlantılı olanları kodlanıp, temalar belirlenmiştir. Bu sayede çalışma neticesinde belirlenen temalara ilişkin en çok tekrar eden kodlar açıklanmıştır.

Araştırmaya katılan köylülerin görüşleri "Katılımcı1 (E10)" şeklinde parantez içinde E=erkek, K=kadın ve yaşları ile birlikte bulgular bölümünde ifade edilmektedir. Araştırmada en fazla kullanılan kodlar açıklanıp yorumlanmıştır. Yorumlamanın daha sağlıklı yapılabilmesi için nitel olarak elde edilen veriler, sayısal veriler şeklinde ifade edilmiştir. İlgili grupların frekansları hesaplanıp, yüzdeleri ortaya koyulmuştur. Ayrıca köylüler tarafından verilen cevaplar doğrudan alıntılanarak bulgular kuvvetlendirilmeye çalışılmıştır. Verilerin analiz kısmında ise nitel veri analiz programlarından birisi olan MAXQDA kullanılarak, bulgular tablolar halinde verilmeye çalışılmıştır.

3.5. Geçerlilik ve Güvenilirlik

Verilerin analizi sürecinde araştırmacı ile biri nitel araştırma yöntemleri konusunda, diğer ikisi de turizm alanında uzman üç öğretim üyesi tarafından ana temalar belirlenmiştir. Verileri analizinin güvenilirliği için ise Miles ve Huberman (2015: 64) tarafından geliştirilen güvenilirlik formülünün [Güvenilirlik=Görüş birliği sayısı / (Toplam görüş birliği + Görüş ayrılığı sayısı)] kullanılması uygun bulunmuştur. Güvenirliğin sağlanması için yapılan hesaplamaların %70'in

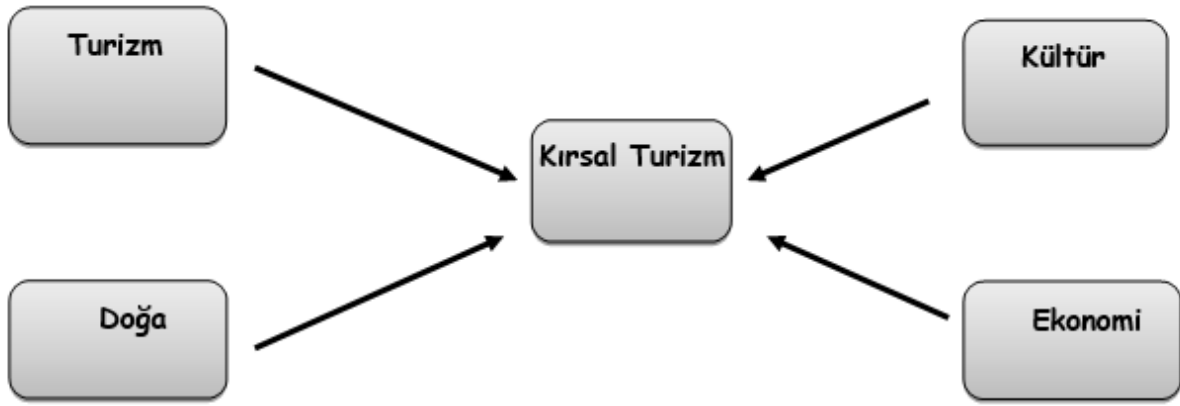
üzerinde çıkması istenen bu formül sonucunda güvenilirlik=.88 bulunarak kodlamaların güvenilir olduğu ortaya konulmuştur

4. BULGULAR

Araştırmada araştırmanın amacına yönelik katılımcılara 4 görüşme sorusu sorulmuştur. Bu sorulara verilen cevaplardan elde edilen bulgular şu şekildedir.

Görüşme sorusu 1. Kırsal turizmin sizin için anlamı nedir?

Şekil 1’de katılımcıların kırsal turizm kavramını nasıl algıladıklarına yönelik dört temel tema belirlenmiştir. Buna göre katılımcılar vermiş oldukları cevaplar değerlendirilmiş ve Şekil 1’de belirlenen “Turizm, Doğa, Kültür ve Ekonomi” temaları oluşturulmuştur.

Şekil 1. Kırsal Turizm Temaları

Tablo 4. Kırsal Turizm Algıları ve Temalar

Algılanan Sözcükler	Sayı	Yüzde
<i>Doğa</i>	35	56,45
Doğa	6	17,14
Hava	3	8,57
Yürüyüş yapmak	3	8,57
Doğallık	2	5,71
Oksijen	2	5,71
Dağcılık	2	5,71
Doğal bitki örtüleri	2	5,71
Orman	2	5,71
Güneş	1	2,86
Yeşillik	1	2,86
Akarsular	1	2,86
Hayvan türleri	1	2,86
Mağaralar	1	2,86
Yayla	1	2,86
Kırsal bölge	1	2,86
Kamp yapmak	1	2,86

Orman Köylüsünün Kırsal Turizm Algılamalarına Yönelik Nitel Bir Araştırma: Anamur Kükür Köyleri Örneği

Şehir hayatından uzaklaşmak	1	2,86
Kafa dinlemek	1	2,86
Doğal yaşam	1	2,86
Deniz	1	2,86
Açık hava ve doğa sporları yapmak	1	2,86
		100,00
Turizm		
<i>Kültür</i>	11	17,74
Gelenek-görenek	3	27,27
Yerel kültür	2	18,18
Köy evleri	1	9,09
Geçmiş	1	9,09
Ürün yetiştirmek	1	9,09
Yaşam	1	9,09
Kuşaklara aktarım	1	9,09
Köy yaşantısı	1	9,09
		100,00
Kültür		
<i>Turizm</i>	10	16,13
Turizm gelişimi	7	70,00
Ekoturizm	3	30,00
		100,00
Ekonomi		
<i>Ekonomi</i>	6	9,68
Bölgenin gelişimi	2	33,33
Organik Köy Ürünleri	2	33,33
Ülke ekonomisinin canlanması	1	16,67
Ürün satımı	1	16,67
		100,00
TOPLAM	62	100

Katılımcılar ilk görüşme sorusunda kırsal turizm kavramı üzerine yaptıkları açıklamalarda “doğa” temasını f=35 (%56,45) sıklıkla ilk sırada değerlendirilmiştir. Yani kırsal turizmin ana teması “doğa”nın altında doğa f=6, hava ve yürüyüş yapmak f=3, doğallık, oksijen, dağcılık, doğal bitki örtüleri ve orman f=2 ifadeleri sıklıkla kullanılmıştır.

Katılımcı 12 (K35) “Turizmin yeni bakış açısıyla değerlendirilmesidir. Köy yaşamının, gelenek-göreneklerinin ve doğal güzelliklerin gelecekteki kuşaklara aktarılmasıdır. Ayrıca ülke ekonomisinin canlandırılmasında turizme yeni bir gelir kapısı olması açısından da önemlidir.” şeklinde kırsal turizmi tanımlarken, Katılımcı 25 (K55) “Doğayı keşfetmek, yerel kültürleri tanımak, kırsal kesim insanları ile bütünleşmek, yayla turizmi, mağara turizmi, ekoturizm, açık hava ve doğa sporları yapmak” şeklinde kırsal turizmi ifade etmektedirler.

Katılımcı 27 (E48) “Yöresel dokuyu bozmaması, kültürel değerleri erozyona uğratmaması kaydıyla kültür etkileşimi, kültürleşme” şeklinde ifadesi ile kırsal bölgelerin kültürel değerlerden uzaklaşmamasının şart olduğunu belirtmiştir.

Görüşme sorusu 2. Köyünüze özgü yöresel ürünler nelerdir?

Katılımcılara ikinci görüşme sorusu olarak Anamur Kükür Köylerinde ön plana çıkan yöresel ürünler neler olduğu sorulmuştur. Katılımcıların verdikleri cevaplar “dokumacılık” haricinde yöresel tarım ürünleri üzerine olmuştur. Ancak Çeken, Uçan ve Dalgın (2012) kırsal turizmin aynı zamanda yörenin tarihi ve kültürünü, halkın yaşam tarzını, doğal dokusunu, yiyecek ve içeceklerini, el sanatlarını ve gelenek ve göreneklerini ifade ettiğini belirtmektedirler.

Tablo 5. Anamur’da Yöresel Ürünler

Algılanan Ürünler	Sayı	Yüzde
Nar	16	23,88
Pekmez	8	11,94
Üzüm	5	7,46
İncir	5	7,46
Dokumacılık	5	7,46
Badem	4	5,97
Fıstık	4	5,97
Ceviz	3	4,48
Samsıra	3	4,48
Tahıl	3	4,48
Batırık	3	4,48
Gölevez	2	2,99
Muz	2	2,99
Kivi	2	2,99
Süt ve Süt ürünleri	1	1,49
Heleş	1	1,49
TOPLAM	67	100,00

Katılımcılar Tablo 5’e göre Anamur Kükür Köylerinde kırsal turizm kapsamında özellikle nar ve pekmez gibi tarımsal ürünlerin ön plana çıkabileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcılar sorulara verilen ifadelerde bölgede yetiştirilen üzüm ve incirin Kükür Köylerinde yeme içme kültüründe önemli bir yeri olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte dokumacılığın da Kükür Köylerinde farklı bir kültürel etkisi olduğunu da ifade etmektedirler.

Görüşme sorusu 3. Köyünüzde kırsal turizmin gelişmesi için neler yapılmalıdır?

Katılımcılar kırsal turizmin gelişmesine yönelik fikir ve düşüncelerinde Anamur Kükür Köylerinin genel anlamda yeterli kırsal turizm potansiyeline sahip olduğunu ancak reklam eksikliğini vurgulamaktadırlar. Ayrıca katılımcılar Kükür Köylerinin turizmde en önemli sorunları arasında altyapı yetersizliği, yeterli etkinliklerin yapılamayışı ve ekonomik sorunlar gibi etkenlerin olduğunu ifade etmektedirler.

Katılımcı 1 (K35) “Öncelikle yol yapılmalıdır. Ardından yol üzerinde yer alacak şekilde yöresel ürünlerin tanıtım ve satışının yapılması için 2-3 adet mekan açılmalıdır. Köklü Kükür Yörük kültürünün de tanıtılması için 1 adet Kültür Evi açılmalıdır. Ailecek eğlenebilecek yüksek yerlere yapılmış salıncak, döner platform ve zipline gibi sportif eğlence mekanı da açılmalıdır” ifadesi ile Kükür Köylerinde hem turizmin gelişim sorunu hem de kırsal alanların değerlendirilmesi önerilerinde bulunmuştur.

Tablo 6. Anamur’da kırsal turizmin gelişmesine yönelik görüşler

Algılanan Ürünler	Sayı	Yüzde
Reklam	11	27,50
Altyapı çözümü	10	25,00
Etkinlik	9	22,50
Ekonomi	5	12,50
Festival	1	2,50
Güvenlik	1	2,50
Tarımsal faaliyet	1	2,50
Ulaşım	1	2,50
Zaman	1	2,50
TOPLAM	40	100,00

Katılımcılara Anamur Kükür Köylerinin kırsal turizme yönelik güçlü yönleri sorulduğunda katılımcıların kırsal turizm algılamalarında ağırlıklı olarak orman örtüsünün ön planda olduğu belirlenmiştir. Özellikle ormanlık alan (f=11), hava (f=7) ve doğa (f=6) ifadeleri ile genellikle kırsal turizmle orman bölgesini özdeşleştirdikleri görülmektedir.

Katılımcılar kırsal turizm konusunda Kükür Köylerinin güçlü yönlerinin turizm (f=10), yaylaları (f=5), hayvancılığı (f=5) ve evleri (f=3) ile kültürünün (f=3) korunmuşluğunu avantajlı bulmaktadırlar. Katılımcı 8 (E67) “Ormanları ve doğal güzellikleri, kendine özgü olarak yapılmış evleri, yeraltı mağaraları ile yaylaları” bakımından Kükür Köylerinin güçlü yönlerinin bulunduğunu ifade etmektedir. Ayrıca Katılımcı 22 (E83) ise “Köyümüzde fazlaca bulunan organik yiyecekleri, temiz havası, yöreye özgü kırsal evleri, yaylalarının olması. Dağ keçileri, domuz, ayı, çakal, porsuk, tilki gibi yabani hayvanların bulunması” ifadesi ile Kükür Köylerinin güçlü özelliklerine farklı bir bakış açısıyla yaklaşmaktadır.

Tablo 7. Anamur’un Kırsal Turizme Yönelik Güçlü Özellikleri

Güçlü Yönleri	Sayı	Yüzde
Ormanlık alan	11	15,94
Hava	7	10,14
Doğa	6	8,70
Turizm	4	5,80
Yaylalar	4	5,80
Hayvancılık	4	5,80
Evler	3	4,35
Kültür	3	4,35
Mağaralar	3	4,35
Yükseklik	3	4,35
Su	2	2,90
Balıkçılık	2	2,90
Doğal yaşam	2	2,90
Organiklik	2	2,90

Tarım	2	2,90
Doğal güzellikler	2	2,90
Gelenek-görenek	1	1,45
Birlik beraberlik	1	1,45
Toprak	1	1,45
Çalışkanlık	1	1,45
Doğal yapısı	1	1,45
Yol	1	1,45
Köklü geçmiş	1	1,45
Dağlar	1	1,45
Yabani hayvanlar	1	1,45
TOPLAM	69	100,00

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada kırsal turizmin gelişmesi için bir farkındalık yaratmak ve orman köylüsünün kırsal turizm algılarını değerlendirmek amaçlanmaktadır. Araştırma bulguları değerlendirildiğinde orman köylüsünün Anamur Kükür Köylerinde kırsal turizmin uygulanabilirliğine yönelik düşüncelerinin olumlu olduğu, orman köylüsünün kırsal turizm konusunda algıları, doğa, turizm, kültür ve ekonomi olmak üzere dört temel tema başlığından oluştuğu görülmektedir.

Özellikle kırsal turizme verilen cevaplar arasında “doğa” en fazla algılanan tema olmuştur. Soykan (2006) yapmış olduğu çalışmada kırsal turizm bileşenlerini “kırsal alanlar”, “kırsal miras”, “kırsal yaşam” ve “kırsal” temel başlıkları altında belirtmiştir. Mevcut araştırmada orman köylüleri kırsal alan ve kırsal miras temalarını belirtirken kırsal yaşam ve kırsal temaları konusunda yeterli bilgi sahibi olmadıkları belirlenmiştir.

Anamur Kükür Köylerin ormanları başta olmak üzere zengin somut veya somut olmayan kültürel mirası, temiz havası, eski evleri, yaylaları, nar ve pekmez gibi yöresel ürünlerin yanı sıra dokumacılık kültürünün de olması vs. ile kırsal turizm potansiyeline sahiptir. Katılımcıların Kükür Köylerinde kırsal turizm konusunda ön plana çıkabilecek ürünler konusunda nar ve pekmez gibi tarımsal ürünlerin yanında her ne kadar dokumacılık kültürünü de vurgulasalar da bu durum; kırsal turizm kavramını yeterli düzeyde algılayamadıkları hususlarını işaret etmektedir.

Katılımcılar Kükür Köylerinin kırsal turizm potansiyelinin yüksek olmasının yanında reklam ve altyapının çözülmesine ihtiyacı olduğunu vurgulamaktadırlar. Bununla birlikte yeterli düzeyde etkinliklerin yapılamayışı ve ekonomik sorunların Kükür Köylerinde kırsal turizmin gelişmesine engel teşkil edebileceğini belirtmişlerdir.

İleriye yönelik yapılacak çalışmalarda toplumun her kesimi için farkındalık yaratılabilmesi için kırsal turizm olgusunun farklı toplumsal grupların algısını ölçmeye yönelik araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Etik Beyan

"Orman Köylüsünün Kırsal Turizm Algılamalarına Yönelik Nitel Bir Araştırma: Anamur Kükür Köyleri Örneği" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

KAYNAKÇA

- Akdağ, G., (2018). Marka Kent Stratejileri ve Anamur, Anamur' un Turizm Potansiyeli, Ed. Çetinsöz ve Temiz, 65-75.
- Altun (Doganer), S, Beyhan, G, Esengil, R, (2007), "Sustainable Rural Tourism in Akseki Sarihacilar Village", Open House International, vol.32 no.4, p. 98-105. ISSN 0168-2601.
- Anamur Belediye Meclis Kararları, <http://www.anamur.bel.tr/Files/Dokumanlar/Meclis%20Kararlari/2019%20MECL%C4%B0S/2019%20KASIM%20AYI%20MECLISI.pdf>, Erişim Tarihi: 29.01.2021.
- Anamur Orman İşletme Müdürlüğü, <https://mersinobm.ogm.gov.tr/AnamurOIM/Lists/AnamurIsletmeMudOrmanVarligi/AllItems.aspx>, Erişim Tarihi: 29.01.2021.
- Ayaz, N., Yeşiltaş, M., Türkmen, F. (2012). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Bakış Açıları ve Algıları Üzerine Bir Araştırma, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14 (22), 103-112.
- Bramwell, B. (1994), "Rural Tourism and Sustainable Rural Tourism", in B. Bramwell and B. Lane (eds), Rural Tourism and Sustainable Rural Development, Channel View Publications, Great Britain, pp. 1-6.
- Creswell, J. W. (2007). Qualitative Inquiry & Research Design: Choosing Among Five Traditions. California: SAGE.
- Çeken, H., Uçar, M., Dalgın, T. (2012). Kırsal Turizmin Gelişimi Konusunda Yerel Halkın Algıları: Fethiye Yöresi Örneği, TurarTurizm ve Araştırma Dergisi, 1 (1), 4-28.
- Çetinsöz, B. C., ve Temiz, G., (2018). Marka kent stratejileri ve Anamur. Mersin Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.
- Doganer, S. (2014). Developing Sustainable Rural Tourism in San Antonio, TX. In International Antalya Hospitality Tourism and Travel Research Conference Proceedings, Antalya, Turkey, 9-12 December 2014.
- European Commission (2003). FactSheet. Rural Development in the European Union, Brussels.
- Given, L.M. (2008). The Sage of Encyclopedia of Qualitative Research Methods. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Irshad, H., (2010). Rural Tourism – An Overview, Government of Alberta, Agriculture and Rural Development, viewed September 14 2014,
- Köroğlu, A., Köroğlu Ö. (2006). Kırsal Turizmin Yöre Kalkınmasındaki Rolü: Buldan Yöresi Kırsal Turizm Potansiyeli, Buldan Sempozyumu, (23-24 Kasım 2006), Buldan, Denizli.
- Mersin Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2019). İlçelerimiz Anamur, Erişim Adresi <http://www.mersinkulturturizm.gov.tr/TR-73139/anamur.html>, Erişim Tarihi: 28.02.2019.
- Mert, G., (1991) Anamur. Ankara: Ezgi Yayıncılık.
- Merriam, S. B. (2013). Nitel Araştırma Desen Ve Uygulama İçin Bir Rehber (Çev. Ed.: Selahattin Turan). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- Miles, M. B., Huberman, A. M. (2015). Nitel Veri Analizi. Ankara: Pegem Akademi.
- Midgart, M.R. (2003). "Authenticity – Tourist Experiences in the Norwegian Periphery", in D. Hall, L. Roberts and M. Mitchell (eds), *New Directions in Rural Tourism*, Ashgate Publishing Limited, Burlington, pp. 102-114.
- Roberts, L., Mitchell, M., Hall D. (2003). "New Directions in Rural Tourism: Local Impacts and Global Trends", in D. Hall, L. Roberts and M. Mitchell (eds), *New Directions in Rural Tourism*, Ashgate Publishing Limited, Burlington, pp. 225-233.
- Sofu, H. (2013). <http://www.anamurbulten.com/kukur-koyu-makale,80.html>, Erişim Tarihi: 29.01.2021.
- Soykan, F., (2006). Avrupa'da Kırsal Turizme Bakış Açısı ve Kazanılan Deneyim.II. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi, (20-22 Nisan 2006), Bildiriler Kitabı, Balıkesir, s. 73.
- Türkiye İstatistik Kurumu, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/> Erişim Tarihi: 29.01.2021.
- UNWTO (2021), www.unwto.org, Erişim Tarihi: 20.02.2021.
- Uslu, A., Sancar, M. F., Akay, B., Kutukız, D. (2015). Siirt İli Kırsal Turizm Potansiyeli ve Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizm Algıları Üzerine Bir Araştırma. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (49), 350-365.
- Yıldırım, A.,Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.